

“El lector ha de voler arribar al final i saber-li greu anar tan de pressa”

Gabriel Janer Manila (Algaida, Mallorca, 1940) publica a Planeta la novel·la *Tigres*, Premi Ramon Lull de Planeta i el Govern d'Andorra.

—**Uns tèrbols banquers protagonitzen la novel·la. Són, en cap sentit, els banquers March?**

—No d'una manera rotunda. Sí en algun moment, sobretot el fundador de la nissaga. Els altres, no. El vell March està en l'horitzó del fundador. Però només en l'horitzó, només com a anècdota, una anècdota que et serveix per fabular una altra cosa.

—**Ambició desmesurada, ànsia de poder, assassinats: aquest seria l'horitzó?**

—Tot això hi surt. Totes les perversions que giren entorn del poder on el protagonista fonamental de la història és el poder.

—**La història, l'argument, les peripècies són tan potents, tan impactants, que potser per això no us ha calgut fer la literatura sensual dels vostres primers llibres. És així?**

—La novel·la s'insereix en un cicle narratiu que s'inicia el 1990 amb *Paradis d'orquídies* i que encara no està tancat. Són disset anys, per tant, pens que en el fons tot es tracta de la mateixa cosa, amb històries diferents, personatges diferents, algun cop portades més al límit, com aquí. Pens que una de les experiències estètiques que pots fer és dur els personatges a situacions límit i veure què passa.

—**Però sense el barroquisme, l'esteticisme, de les primeres novel·les, no?**

—És més contingut. M'hauria agradat perdre'm per l'aventura del barroquisme lingüístic perquè m'agrada jugar amb el llenguatge. Hi és, però molt més contingut que altres vegades.

—**Si us agrada jugar amb el llenguatge, per què us heu retingut?**

—Perquè tampoc no volia abusar-ne. És una estratègia, una tècnica que puc dominar i m'agrada fer-ho, però he pensat que aquí era millor retenir-la, dominar-la. I el lector assaboreix així la novel·la amb més ànsia, amb més afany. En algunes ocasions n'apareix una pinzellada, i d'altres, el surrealisme, o bé la carnalització del llenguatge, utilitzat en

Gabriel Janer Manila publica la novel·la *Tigres*, premi Ramon Lull convocat per l'editorial Planeta i el Govern d'Andorra.

sentit grotesc, com escarni, burla. Hi és, tot això. Perquè en el fons hi ha tot un joc d'estratègies narratives que és extraordinari, l'exigència de construir aquest discurs a partir de tècniques estructurades a fons. En definitiva, hi ha experimentació. Jo no vull fer el que s'ha fet.

—**De totes maneres, es llegeix de manera fluida: els fets, la trama, s'imposen.**

—Sí. Això ho he treballat molt. S'hi estableix una mena de joc amb el lector, un joc per tenir-lo enganxat fins al final. És un joc de seducció. I jugues també a sorprendre'l, per sospites i conclusions impensades. Si aconseguixo que el lector la llegeixi amb ganes, amb una certa facilitat i un cert ritme, aconseguixo una de les coses més prodigioses: que el lector vol arribar al final i alhora li sap greu anar tan de pressa. Per una banda, s'accelera, i per l'altra, voldria anar més a poc a poc. I això és el doble joc que he plantejat.

—**Us heu sentit còmode parlant de gent que són tan diferents a l'autor?**

—Sí. M'hi he divertit, més que sentir-m'hi còmode. Perquè és com jugar a un joc de titelles. Hi jugues com

volis i t'imagines, encara que alguns personatges agafen força per ells mateixos. Descobrir les possibilitats d'un personatge que no tenies previst bé també és fascinant.

—**Hi ha insularitat a la novel·la?**

—Molta. Molt de mar, molt de Mediterrani, en molts sentits: la sensualitat, el perfum, el color, el tacte... L'illa hi és omnipresent, encara que aparegui Portugal, Itàlia o Suïssa. I els personatges són els que van transformar realment l'illa a principi del segle XX, una illa que es trobava ancorada en la misèria més profunda i sotmesa a la vella aristocràcia immobiliària. I ells construeixen la burgesia incipient, fent estraperlo i contraban, però també adquirint terres a l'aristocràcia que venen a la gent que no té res, només ganes de treballar. I com que no tenen diners per comprar-la, els presten diners. Així, guanyen amb la venda i el préstec. Però hi ha una cosa molt important, eradiquen la gran usura. Aquests fets, positius i negatius a la vegada, produeixen el gran canvi, a Mallorca. No cal esperar el turisme dels anys seixanta.

Lluís Bonada